

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva. — Poverjenišvo Ljubljana.

Vse spise, v oceni poslane knjige itd. ie pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarisa v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljave je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 40— K
pol leta . . . 20— "
četrt leta . . . 10— "
posamezna številka po 80 vin.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 60 vin za vsako peti-vrsto. Priloge stanejo poleg poštnine še 45 K.

Telefon uredništva št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne peti-vrste, če se tiska enkrat . . . 90 vin.
" " " dvakrat . . . 80 "
" " " trikrat . . . 50 "
za nadaljnja izvršenja od peti-vrste po 40 vin. Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo ljubljanskega Poverjenišva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljsk. Tovarisa v Ljubljani, Mestni trg št. 17/III.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklama nije so proste poštnine.

Javno vprašanje

Na poverjenika za notranje zadeve v Sloveniji g. dr. Ptamlica in okrajnega glavarja za Krški okraj g. Svetca.

V dnevih 17. okt. do 23. nov. t. l. so se dogodili v Veliki Dolini na Dolenjskem dogodki, ki so v sramoto kulturni državi, in ki jih nismo bili vajeni niti v najhujših časih nasilja v Avstriji.

Nahujskano ljudstvo je streljalo v šolo v učiteljska stanovanja in je ogrožalo življenjsko varnost učiteljstva in njega svojcev. Med uradnim poslovanjem je bil nadučitelj dejansko ogrožen in je moral opustiti nadaljno uradovanje, da se je umaknil grožnjam dejanske sile. Izvršilo se je nasilje, da so neopravičenci udarli v šolsko sobo med poukom in se nasilno vedli pri uradovanju učiteljice. Učiteljstvo je bilo javno žaljeno na uradni časti. Vršila se je protidržavna in protidržavna agitacija, ki se je izrabila tudi proti šoli in učiteljstvu.

Gospoda poverjenika in okrajnega glavarja vprašamo javno:

1. Ali so jima ti slučajni znani?
2. Ali sta pripravljena uvesti v tej zadevi najstrožjo preiskavo?
3. Ali sta pripravljena dati učiteljstvu popolno zaščeno za ogroženje življenjske varnosti, za žaljenje uradne osebe in za uradno žalitev, po vmešavanju nepoklicanih faktorjev v uradno poslovanje učiteljstva?
4. Ali je gospod poverjenik za notranje zadeve pripravljen ukreniti vse potrebno, da se v bodoče ne bodo dogajali taki slučajni, posebno že ponovni slučajni žaljenja uradne osebe učiteljstva in vmešavanja nepoklicanih faktorjev v uradno delovanje in poslovanje učiteljstva?

V Ljubljani, 29. nov. 1920.

Udruženje Jugosl. Učit. v Beogradu. — Poverjenišvo Ljubljana.

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Matice!“

LISTEK

Učni načrt.

za pouk slovenščine kot učnega jezika na gimnazijah in realnih gimnazijah v Sloveniji.

NIŽJA STOPNJA.

Učni smoter: Pravilno govorjenje, čitanje in pisanje; trdno znanje vsega za to potrebnega slovnice. Začetki izobraževanja literarnega okusa ob vzornih poetičnih sestavkih v vezani in nevezani besedi, pravilno umovanje prozaičnih sestavkov, gladko čitanje in pisanje v cirilici.

I. razred 4 ure na teden.

Slovnica: Navajanje k pravilnemu izrekanju in naglašanju in k pravilni pisavi. Utrditve slovnicega znanja, ki ga je prinesel učenec iz ljudske šole, in njegova razširitev vzporedno z lastnim poukom; temeljno znanje iz oblikoslovja (sklanjatev, spregatev, prislovi, predlogi in vezniki) in iz skladnje (prosti stavki); empirično spoznavanje zloženega stavka v glavnih potezah; spretnost v besedni analizi in v analizi prostega stavka. Ločila, ki odgovarjajo temu slovniskemu znanju. Učna knjiga naj bo jezikovna vadnica, ki naj nudi tudi snovi za slovnike vaje in zgledov za praktično spise.

Zbirajmo!

Po našem porazu je rešilno samo eno: delo, podrobno delo, brez fraz in brez protestov. Vsesplošno mora biti to delo in vseobsegajoče. Predvsem se mora uveljaviti v zbiranju onega, ki je nervus rerum vsega — v nabiranju sredstev za odpor in boj.

Ne pomagamo svojim podjarmljenim bratom, če jim samo kričimo, da jih nikdar ne zapustimo, temveč, če jih tudi dejanski ne zapustimo v sili in potrebi. Ker ne pozabimo, da je predpogoj temeljite revizije St. Margheritskega miru gospodarska, narodnostna in politična ohranitev našega danes od nas odtrganega naroda v Primorju. To smo mu dolžni pred svetom in pred zgodovino.

Ta zavest mora postati last vseh in podrobno vsestransko in požrtvovalno narodno obrambno delo začeti po vsej državi.

Kakor v predvojnih časih morajo oživet nabiralniki po vseh gostilnah in kavarnah in kakor v časih največje požrtvovalnosti se mora pričeti tekmovanje, kdo je nabral več za ta velik namen.

Petrov novičič za zasedeno ozemlje mora postati obvezni narodni davek, ki mora kriti vse tekoče stroške.

Pomoč je nujna in zato naj se priredi čimprej po vsej Jugoslaviji teden za zasedeno ozemlje. Vsa mesta, trgi in vasi, vsi stanovi in vse stranke vsa, društva, organizacije in družbe se morajo udeležiti tega tedna, da se nabere svota, s katero se da delati. Pomislite, da nas je preko 13 milijonov in da dobimo samo od kronskega podarka vsakega posameznika 13 milijonsko svoto! Koliko pa jih je, za katere je sramotno, ako dajo pod 1000, da pod 100.000 K!

Računati moramo s sigurnostjo, da bodo pričeli Italijani z nakupom in kolonizacijo naše zemlje. Protidredbe morajo biti naš odgovor.

Enako je gotovo, da bodo podjarmljeni bratje brez potrebnega števila šol. Kras je reven in ne more uspevati brez povzdige industrije in poljedelstva. Klub laški „liberalnosti“ ne bo izgled niti preganjanje niti nasilje. Proti te-

mu treba protidredbe, treba ogromnih žrtev. Zato zbirajmo, zbirajmo ko mravlje neumorno in ko čebele požrtvovalno. Ne pozabimo pa tudi svojih najmlajših. Če je morala naša mladina na zahtevo višjega šolskega sveta zbirati med vojno za avstrijske potrebe, tedaj je sedaj sveta dolžnost, da vse šole tekmujejo v nabiranju prispevkov za zasedeno ozemlje.

Nabiranje med mladino je obenem največjega narodno vzgojnega pomena! Pustimo proteste in začnimo z delom predvsem pa zbirajmo in še enkrat zbirajmo!!!

To kliče Jugoslovanska Matica vsem, ki so dobre volje!

Dragotin Kveder:

Odgovor A. Koprivcu na njegove kritične misli o moji studiji:

Svetovno naziranje in naša stanovska organizacija.

(Dalje.)

IV.

Istotako se mi zdi, da čvrsto drži naslednja moja trditev: svetovna naziranja ne morejo biti a gens, da se člani enega in istega stanu udružujejo v svobodno samoniklo stanovsko organizacijo.

Kot stanovsko organizacijo poimuiem tako stanovsko udruženje, ki zastopa stanovski interes: ki zasleduje pred vsem cilje ki jih diktirajo stanovski interesi in katerim je udružujoča sila ravno skupna težnja po realizaciji stanovskih interesov. Izmišljenje tiste skupne težnje, ki je udružila člane enega in istega stanu v čvrsto organizacijo, je sledstveno vedno tudi cilj delovanja organizacije.

Uvodoma sem v svoji razpravi rekel, da je notranja organizatorična sila našega udruženja izvestna težnja (interes) vsakega člana potom udružene, solidarne prizadevanja: a) izboljšati za vsakega eksistenčne razmere, b) bojevati se za razvoji šolstva. Iz prei navedenega sledi jasno, da je povoljna realizacija ravno te težnje z ozirom na vsakega člana tudi cilj

ki ga mora zasledovati organizacija sama. Isto bo menda tudi pri vseh drugih stanovskih organizacijah, n. pr. delavskih, ker delavci po inteligenci gotovo niso na višji stopnji nego učitelji. A gens (gibaioča sila) udruženja gotovo tudi pri njih narekuje delne cilje in končni cilj ne more biti drugo, nego izmirjenje udružujoče težnje za vsakega, ki je udružen.

Zato mi je nepoimljivo, kako bi bila mogla kedaj biti n. pr. Heglova filozofija (kot svetovni nazor) sila, ki je družila delavske mase v stanovske organizacije: tako bi namreč moral biti sledstveno in prirodno končni cilj, ki ga zasledujejo take delavske organizacije, spet — Heglova filozofija kot svetovni nazor.

Tu nekaj ni pravilno, prijatelji, stvar je treba poimovati takole:

Pri vsaki stanovski organizaciji izviraio poiedini delni cilji, kakor tudi končni cilj iz udružujoče sile; sorodni so ž njo in se ž njo ujemajo.

Udružujoča sila pri samonikli, svobodni stanovski organizaciji pa more biti le materielna potreba, težnja po eksistenčni materieni dobrobiti, nikdar pa kake idealne vrednote ali naziranja. Temu je tako posebno pri delavskih organizacijah.

Ujema se pa moje spoznanje z narodno poslovico:

„Najlepša cvetka ima svoj koren v blatu.“

Delavske mase so bile pred francosko revolucijo v vseh evropskih državah bedni robovi brez kakršnihkoli državlanskih pravic. Šele po tej revoluciji so bili vladari primorani, da so tudi obvladanim dopuščali pravico do udruževanja. Delavci so se hitro začeli organizirati, da se s skupnim organiziranim prizadevanjem čimprej iztrgajo iz najbednejšega robskega položaja. Vstajali so seveda tudi apostoli tega gibanja najnižih mas ljudstva, kakor Hegl, Marks, Comte, Lasalle itd. Ali njihov svetovni nazor ni bil udružujoča sila, ta je že obstajala v silnem hrepenenju delavskih mas, da se izbavé iz najbednejšega stanja. Gotovo je tudi katoličanstvo poseglo vmes, da dobi svoj delež

Čitanje (najmanj 2 uri na teden): Pravilno, jasno in razborito čitanje lahkkih krajsih beril največ pripovedne vsebine (ves razred naj čita-jočega učenca razume, tudi če z zaprtimi knjigami samo posluša). Čitanka naj nudi tudi zadostno število naglašanih sestavkov. Nazorna razlaga naj podaja samo, kar je nujno potrebno za jasno umevanje. Obravnavanje in obnavljanje prečitane snovi čim dalje bolj z lastnimi besedami kot vežba v govorjenju, ki je glavna naloga slovenskemu čitalnemu pouku v I. in II. razredu. Kratka preprosta razčlemba prečitane snovi. Prilicno pripovedovanje tega, kar je učenec sam prečital ali doživel. Učenje na pamet in predavanje krajsih pesmi, izjemoma tudi vzornih sestavkov v nevezani besedi.

Pismene naloge: a) Kratke pismene vaje v obnavljanju in pripovedovanju (tudi lastnih dožitkov) po zmožnosti učencev, ki jo presodi učitelj zlasti pri pismenih nalogah in v kratkih pismih (voščilnih, zahvalnih, prosilnih, pripovedovalnih); po potrebi v začetku tudi diktatih. — b) Na tečaj 4 šolske in dve domači nalogi manjšega obsega; obnavljanje in pripovedovanje s smotrenim stopnjevanjem zahtev, pismene naloge naj služijo hkrati vaji v pravopisju; ponovitev in utrditev pravopisnih pravil pri popravil nalog.

II. razred 4 ure na teden.

Slovnica: Obnovitev in razširjenje že pri-

dobljene slovnicega znanja vzporedno z lastnim poukom, izpopolnitev nauka o skladnji, spregi, prislovi, predlogih, veznikih, natančnejše obravnavanje glagolskih oblik, zlasti z ozirom na trajanje dejanja (vaje); poglobitev znanja o zloženem stavku in v zvezi s tem izpopolnitev znanja o ločilih. Učna knjiga naj bo jezikovna vadnica, ki naj nudi tudi snovi za slovnike vaje in zgledov za praktično spise.

Čitanje (najmanj 2 uri na teden): Vse slično kot v I. razredu; snov za čitanje naj obsega tudi zgodovinske, zemljepisne, prirodopisne sestavke, obsežnejše pripovedne pesmi in sestavke v dramatični obliki. Vežbe v govorjenju, učenje na pamet in predavanje (tudi že obsežnejših pesmi) slično kot v I. razredu.

Pismene naloge: Pismene vaje (brez diktatov) in naloge kot v I. razredu; obnavljanju in pripovedovanju pa se naj pridružijo, tudi že pre tvorbe, lažje skržitve, polzkusni opisa.

III. razred 4 ure na teden (na realni gimnaziji 3 ure na teden).

Slovnica: Sistematično obravnavanje oblikoslovja in skladnje. Vaje za izobrazbo jezikovnega čuta, zlasti z ozirom na občenavadne germanizme, romanizme, latinizme. Vsakih 14 dni polurne vaje v analiziranju.

Čitanje (najmanj 2 uri na teden): Po sedanjih učnih snovi naj se pridružijo še preproste li-

rične pesmi, krajsi opisi in orisi kot zgledi za pismene izdelke in večje, jasno razporedljene povesti, po možnosti tudi kratki dramatični sestavki. Razločevanje štiva. Podajanje kratkih življenjepisnih črtic o pesnikih in pisateljih, katerih proizvode čitajo učenc v šoli. Učenje na pamet in predavanje. Vaje v čitanju srbohrvatskih cirilskih tekstov, ki naj jih nudi čitanka (z naglasi); v zvezi s tem praktično spoznavanje srbohrvaščine.

Govorne vaje: Kratki pripravljene (prilicno tudi nepripravljene) polzkusni nastopi pred vsem razredom, in sicer s prostim obnavljanjem, pripovedovanjem vsebine, s poročili o lastnih dožitkih in podobno.

Pismene naloge: Šolske vaje po potrebi in razsodbi učiteljevi, zlasti kot priprava za nove vrste pismenih sestavkov, preden se dajo kot šolske ali domače naloge. Vaje v osnovah za spise. Vaje v cirilski pisavi. V tečaju 4 šolske in 2 domači nalogi (na realni gimnaziji 3. šolske in 2d omači nalogi). Raznovrstni opisi, orisi, prosti posnetki in razširitev prečitanih sestavkov; pisma; proste obnove, povzete iz inojezičnega pouka ali iz drugih učnih predmetov; lastni dožitki.

IV. Razred 4 ure na teden (na realni gimnaziji 3 ure na teden).

Slovnica: Osnovni pojmi iz glasoslovja. Najvažnejši pojavi iz besedotvorja. Poglavitni pojmi

vpliva na delavske mase, ki so po udruženju naenkrat postale pomembne. Kar sem omenil o Heglovi filozofiji kot udružujočo silo članov enega in istega stanu v stanovsko organizacijo, velja seveda v polni meri o katoličanstvu.

Recimo, da so se delavci že v istini udružili v organizacijo vsled težnje po udeleževanju katoliških verskih interesov (katoliškega svetovnega naziranja), potem je realizacija tega katoliškega svetovnega naziranja med člani tudi prirodni cilj in namen udruženja teh delavcev. Ali potem to udruženje, prijatelji Koprivci, ni stanovska organizacija ker ji manjka bistveni znak take organizacije, namreč zasledovanje interesov delavskega stanu.

Tako udruženje je potem le nekaka delavska verska bratovščina, ki ima edino le to svrhu in namen, da učvrstuje v udruženih katoliško svetovno in religiozno naziranje. Seveda so take bratovščine popolnoma opravičene in tudi potrebne za globoko verujoče delavce; ne moremo pa jih smatrati za stanovske organizacije. In zakaj ne?

Ker stanovskih delavskih organizacij brez zasledovanja in borbe za udeleževanje stanovskih-delavskih materialnih interesov ne moremo poimovati.

Res da eksistirajo delavska udruženja pod firmo »Katoliška stanovska organizacija«, ki zasleduje pa sebe, za svoje člane istotako realizacijo stanovske dobrobiti, kakor vsaka »katoliška delavska stanovska organizacija. Ali samonikle, svobodne take stanovske organizacije niso, nego ustvarjene po iniciativni politične stranke, katere del tvorijo. V kolikor se dajo take tvorbe pri zasledovanju svojih ciljev zainteresirati za bistveni interes nadrejene stranke, v toliko se jih stranka poslužuje kot sredstva v boju za svoj bistveni interes ni to tudi proti sorodnim stanovskim organizacijam, ki niso te politični stranki podrejene. Zato lahko rečemo: Take katoliške stanovske organizacije niso samonikle ne svobodne, ker zavise in ustvarjene so vnanjem činitelju.

In v moji razpravi trdim dobesedno le:

Svetovna naziranja nikdar niso udružila in ne morejo udružiti člane enega in istega stanu v samoniklo, svobodno stanovsko organizacijo.

Taka so dejstva prijatelji! Ali odkrivanje dejstev ni napačna osnova. Napačna je osnova le, ako naše misli vodi v največji meri respekt, strah, bojazen ali ljubezen, ali mržnja, razum pa ne pride do besede. Le imejmo enkrat zares pogum, poglejmo goli stvarnosti v obraz, in postavimo ne sliko brezobzirno pred javnost. Glavna stvar je, da pridemo enkrat do zaključka.

(Dalec prihodnjič.)

Vlada K. Petrović (Beograd):

Šolske razmere v Srbiji.

Ni se čuditi, ako je procent pismenih v Srbiji tako majhen. Tako je bilo vedno in povsod do deželah, ki so bile zaslužne barbarom — Turkom; tako je bilo v deželah kjer so bili samostani središče pismenosti, a neuki redovniki naučenejši ljudje. Povsod, kjer se napredek dežele pričakuje od duhovnika in redovnika — to ne more biti. Narodna zavest se ne po-

čez preziduje in metrike. Tropi in figure: Vaje za postritev jezikovnega čuta kot v III. razredu. Vsak mesec polurne vaje v analiziranju.

Čitanje (najmanj 2 uri na teden): Kakor v III. razredu, snovno razširjeno in preprostejše razprave in na kako obsežnejšo, primerno povest iz novejšega slovstva. Razčlenjevanje štiva. Pri pesmih naj se goji spoznavanje ritmičnega značaja pesmi že s samim poslušanjem; spoznavanje tropov in figur. Početki označevanja slovnstvenih vrst na podlagi že znanega slovnstvenega gradiva. Proti koncu leta naj se življenjski podatki zbera in urede v kratek pregled slovenskega slovstva. Učenje na pamet in predavanje (čitanje čirilice) kot v III. razredu.

Govorne vaje kakor v III. razredu.

Pismene naloge: Pismene vaje kakor v III. razredu, z vajami o osnovah, razentega najvažnejše vrste praktičnega spisja, zlasti pisma in prošnje. Šolske domače naloge kakor v III. razredu, poleg tega razprava najpreprostejše vrste, poizkusi v kratkih povestih, v katerih se nazorno razlagajo pregovori in reči. Čitanka naj nudi primernih zgledov.

Priobčujemo ta učni načrt, da ga prouče strokovni učitelji meščanskih šol, ker bo treba po tem načrtu preosnovati pouk materinščine na teh šolah, da se na ta način meščanske šole približajo spodnjim razredom srednjih šol ter se izenačijo z njimi.

viša, a pismenost se slabo širi. Vzrok naše zaostalosti je v tem, ker smo bili zaslužnjeni in naše slabe razmere nam niso dopustile, da uredimo stvar tako kakor je treba. Zidanje ljudskih šol, otvarjanje učiteljske izdajane popularnih knjig za šolo in narod, sprejem kvalifikovanih učiteljev so pripomogli stvari v napredek.

Naš narod ljubi šolo, kakor tudi učitelja, a od šole pričakuje nekaj realnega, nekaj takega, kar mu v resnici koristi; on zahteva nekaj, kar se da doseči in kar je v njegovem življenju praktičnega pomena. V začetku XIX. stoletja je bilo širjenje pismenosti poverjeno izključno redovnikom. Ti so bili gotovo naučenejši in edini pismeni ljudje; svet je videl v učenju samo znanje, cerkvenih molitev in temu enako; pozneje so te uredbe dobile narodno lice, in šola je stopnjevala dobila svojo današnjo obliko, a nikakor ni zamozla zadovoljiti pričakovanega. Naš kmet je sicer veren toda nima širšega pogleda na ostale stvari, da bi se ga prijela reči, ki so v mnogih slučajih praktične in koristne. Naš kmet da malo na to, da bi njegov otrok znal mnogo molitev, pač da gleda na to, da ima pojem o tem, kar se je v šoli učil, da zna ta nauk pri navadnem kmečkem delu praktično uporabiti.

Zavest našega ljudstva je vedno bolj kulturna; ljudstvo vedno bolj uvidi potrebo šole in pismenosti, po svetovni vojni to ima pravzaprav za najpotrebnejšo. Zidanje in popravljane šol gre počasi; pri nas se še marsikaj dogreša. Ljudje, ki ne poznajo naših razmer, prestrašili bi se videč bedo ki tu vlada. Vojska je namreč neusmiljeno uničila našo zemljo. Vrh vsega so nam opešali še živci, zato ne se čuditi našim nazorom! Težava za širjenje pismenosti obstoji tudi v tem, da nimamo zadostnih učiteljskih moči. Otvarjanje učiteljske je neznanstvo, a želja po novih šolah vedno večja in večja. A temu bi se dalo pomagati. V Sloveniji je dovolj učiteljskih moči, tako da bi nam v resnici dobrodošel vsaki brat Slovenec, kateri bi hotel k nam priti za učitelja. Bilo bi mu pri nas dobro, četudi bi morda našel tu tuintam na mate nezgodnosti. Vse to bi mu nadomestila ljubezen naroda, ki cení dobrega učitelja nad vse.

Pomagajte nam torej bratje Slovenci! Pridite, da vam delanski izkažemo ljubezen ki jo gojimo do Vas!

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Osnutek pravil za okrajna učiteljska društva.

U. J. U. v Beogradu. — Poverjeništvu Ljubljana.

I. Ime in sedež.

§ 1.

Društvo se imenuje: Učiteljsko društvo za okraj. Svoj sedež ima v kraju, kjer biva vsakokratni predsednik.

II. Namen.

§ 2.

Namen društva je: a) Združitev vsega učiteljstva v okraju na osnovi državljanke ter z jamstvom politične in verske svobode. b) pospeševanje in bramba duševnih, gmotnih, moralnih in pravnih interesov učiteljstva in narodne prosvete na podlagi enakopravnosti, socialne pravičnosti in demokratizma.

III. Sredstva.

§ 3.

Sredstva v dosegu namena so: a) Društvena zborovanja; b) stanovsko-politiška in izobraževalno-znanstveni tisk; c) občejevanje s poverjeništvom UJU v Ljubljani, z osrednjim Udruženjem v Beogradu potom poverjeništvu in z drugimi učiteljskimi društvi; d) izobraževanje članstva v ozirom na stanovske in strokovne potrebe; e) prireditve, ki pospešujejo izobrazbo in družabnost članstva; f) ustanavljanje in podpiranje društev in ustanov, ki so skladne z društvenim namenom; g) osebno in pismeno posredovanje pri oblastih in korporacijah; h) redni in izredni prispevki članov, darila in podpore.

IV. Članstvo.

§ 4.

Društveni člani so vsi aktivni in vpokojeni učitelji in učiteljice javnih šol vseh kategorij v § 1. imenovanem okraju, ki izpolnjujejo društvena pravila in obveznosti.

§ 5.

Društvo je član UJU poverjeništvu Ljubljana, in potom tega so člani okrajnega učiteljskega društva člani UJU v Beogradu.

§ 6.

a) Vsak društveni član prikladi svoj pristop pismeno društvenemu odboru. Ta sklepa o spre-

jemu. Proti odborovemu sklepu je dovoljen priziv na občni zbor.

b) Pristop članov se lahko izvrši vsak čas, članarino je plačati s prvim dnevom meseca vstopa. Ako se član preseli in pristopi k novemu okrajnemu društvu, obračunata članarino od dneva izstopa iz prvega društva oba društvena blagajnika.

c) Član izstopi iz društva, ako pismeno javi društvenemu odboru svoj izstop, ako ne plačuje ob določenih rokih članarino in v slučaju izključitve.

V. Dolžnosti in pravice članov.

§ 7.

a) Redno plačevanje društvenih prispevkov; b) delovanje članstva v zmislu društvenega namena; c) vsak član ima pravico do pravnih in materialnih koristi, ki jih nudi društvo; d) vsak član ima aktivno in pasivno volilno pravico; e) vsak član prejema za vplačano članarino lista „Učiteljski Tovaris“ in „Popotnik“.

VI. Uprava.

§ 8.

Društvo upravlja: a) občni zbor, b) društveni odbor, c) odseki.

§ 9.

a) Občni zbor. Redni občni zbor, ki ga skliče društveni odbor, se mora vršiti vsako leto meseca januarja. b) Izredni občni zbor. se skliče, ako to sklene društveni odbor ali ako ga pismeno zahteva vsaj deset članov, ki morajo navesti vzrok, utemeljitev in točko, ki se stavi na dnevni red izrednega občnega zbora.

§ 10.

V področje rednega občnega zbora spadajo: a) poročila društvenega odbora; b) poročila računskih preglednikov; c) poročila obstoječih odsekov; d) volitve: odbora, odsokov in računskih preglednikov; e) predlogi poverjeništvu UJU v Ljubljani; f) določitev društvene članarine, v kolikor je že ne določa vsakoletna pokrajinska skupščina; g) predlogi in nasveti društvenikov; h) prememba pravil; i) volitev odposlancev in njih namestnikov v pokrajinsko skupščino.

§ 11.

Občni zbor je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. Za spremembo pravil in za razpust društva je potrebno, da je navzoča vsaj polovica društvenikov. Sklep je veljaven takrat, kadar glasuje tri četrtine navzočih društvenikov za predlog.

Pri sklepkih, kjer je potrebna navzočnost nad polovico društvenikov, se glasuje poimensko.

VII. Društveni odbor.

§ 12.

Redni občni zbor voli za dobo enega leta izmed članov 6 odbornikov in 3 namestnike. Izvoljeni odbor se konstituira v prvi odbo-

rovni seji ter izvoli: a) predsednika, b) podpredsednika, c) tajnika, d) blagajnika.

Nadalje določi tajniku in blagajniku namestnika ter izvoli dva pregledovalca računov.

VIII. Odseki.

§ 13.

Društvo si sestavlja po potrebi odseke, katerih področje poslovanja določa društveni poslovnik.

IX. Volitve.

§ 14.

Za volitve imenuje odbor 3 skrutinatorje; skrutiniraj je javen.

Volitve se vrše po listkih. Izvoljeni so oni, ki dobijo nad polovico glasov. Pri enakem številu glasov odloča žreb.

X. Članarina.

§ 15.

a) Članarino za društvo določa občni zbor, všteti zneske, ki jih mora društvo za vsakega člana vplačevati poverjeništvu in UJU v Beogradu ter zneske, ki so določeni za obvezna glasila. b) Upravne stroške za društvene posle in društvene odposlance določa društveni poslovnik. c) Podrobna določila o poslovanju pregledovalcev računov določa društveni poslovnik.

XI. Razsodišče.

§ 16.

Sestavo in področje društvenega rozsodišča določa poverjeništvu s posebnim poslovnikom po zaslusšanju okrajnih učiteljskih društev.

XII. Razpust društva.

§ 17.

Društvo se razdruži: a) če to sklene občni zbor; b) če ga razpusti politična oblast.

§ 18.

Ako se društvo razpusti iz kateregakoli vzroka, pripade imovina UJU poverjeništvu Ljubljana,

ki jo uporabi v prvi vrsti za ustanovitev novega učiteljskega društva v okraju.

Podrobna določila.

Podrobna določila o področju in poslovanju društvenih funkcionarjev in podrobna določila k posameznim točkam pravil določa poslovnik, ki ga izdela vsako društvo samo zase in ki ne sme nasprotovati določbam društvenih pravil.

Pojasnilo.

1. V zmislu § 8. pravil UJU v Beogradu je predložiti 1 izvod društvenih pravil potom poverjeništvu in Ljubljani takoj po izpremembi pravil (za kar naj predsedniki čimprej skličejo izredne občne zbor) glavnemu odboru UJU v Beogradu.

2. Društveni člani bodo prejeli po § 31. pravil UJU v Beogradu tudi osrednje stanovsko glasilo, ko se dokončno uredi plačevanje članarine v Beogradu za centralno glasilo med poverjeništvom in udruženjem.

Društvene vesti.

+ Novomeško učiteljsko društvo ima v torek, dne 7. decembra t. l. točno ob pol 11. uri dopoldne v deški šoli v Novem mestu izreden občni zbor do tem dnevnem redu:

1. Predsednikovo poročilo.

2. Naše stalšče napram »Obveznim konsumnim društvom« poročevalec tov. Fr. Hočevar.

3. Preosnova društvenih pravil, poročevalec tov. U. Kosec.

4. Slučainosti.

Po občnem zboru doplačevanje letnine za »Slov. Šol. Matico«. Polnoštevilne udeležbe pričakuje odbor.

+ Učiteljsko društvo za Svetolenartski okraj zbornice v četrtek, dne 9. decembra točno ob pol 11. uri pri Sv. Trojici Slov. gorice s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Stanovske in društvene zadeve. 3. Razna društvena poročila. 4. Poročila šol, voditeljev o novi vpeljavi jesenskega šolskega začetka, da se je vse lepo izvršilo. Kakšna skušnjava se je obistinila? Pričakuje se do vseh šol, voditeljih udeležbe. 5. Zanimivo poročilo o osnutku novega šolskega zakona. 6. Pregled imenika društvenikov in poročilo blagajnika, kdo mi izvršil in izpolnil društvene sklepe. 7. V našem okraju službujoči morajo biti vsi udi našega društva, novodošli — dobrodošli! 8. Raznoterosti: Lastnoročni podpis častne diplome itd. Razdelitev knjig šol. matic, pogovor o nabavi šolskih čitank in enako. Polnoštevilne udeležbe pričakuje odbor.

+ Učiteljsko društvo za brežiški in sevnjski okraj je zborovalo dne 18. nov. v Brežicah. — V pozdravnem govoru je tovariš predsednik omenjal višje cilje učiteljstva, t. i. delo za državo in boji rušiteljem državnega reda. Tov. Jamšek je prav zanimivo in izčrno poročal o učiteljskem kongresu v Beogradu, tov. Sušnik pa o delegacijskem zborovanju Zaveze v Mariboru. Poročevalcema se je izrekla zahvala. — Nato je sledilo temelito poročilo tov. Drnovškega o obveznih konsumnih društvih za državne uradnike. Soglasno se je sprejel naslednji predlog: Učiteljstvo brežiško - sevnjskega okraja, zbrano v Brežicah dne 18. nov. 1920.

1. Odklanja ustanovitev obveznih konsumnih društev za državne uradnike po načrtu, kakor ga je izdala tozadevna komisija, sklicana od g. fin. ministra.

2. Že obstoječa »Samodomoča« naj se v principu odbrži, razširi preko vse države, namenu primerno reorganizira država pa skrbi za zadostno subvencijo.

3. Sekvestrirane tovarne in podjetja tujih državljanov odkupi do možnosti država ter dobavljati izdelke iz teh podjetij Samodomoči iz prve roke. Na ta način se bo obenem obhitala draginja.

4. V teh podjetjih naj bo prostora za vse one delavce, ki — ne po lastni krivdi — ne morejo naiti zadostnega zaslužka in ki so v tej svoji razumljivi nezadovoljnosti nevarni rušitelji socialnega in državnega reda. Le zadovoljni državljan je opora državi.

Točka o izpremembi društvenih pravil se je preložila na prihodnje zborovanje, ki se bo vršilo meseca februara v Sevnici. — Določila se je članarina za leto 1921 v znesku 150 K.

Pri slučajnostih je stavil tov. Drnovšek sledeče resolucije, ki so bile soglasno sprejete:

Učiteljstvo brežiško - sevnjskega okraja zbrano dne 18. nov. 1920 na zborovanju v Brežicah.

1. Protestira, da so se v naredbi o novih dražinskih dokladah za poročene učiteljice določila le 50% dnevnice.

2. Konštatare, da obravljalo poročene učiteljice enako delo kakor neporočene, ki pa za svoje delo prejemajo polno dražinsko doklado.

3. Takšno krivično postopanje jim mora vzeti veselje do dela: škoda bo imel narod in država.

4. Tudi njih moralni čut, da poročena učiteljica z 20 službenimi leti dobi pri enakem delu manj nego neporočena učiteljica začetnica.

5. Dočim je odprava celibata dala učiteljicam konečno njih človeške pravice bi jih ta odredba naravnost silila k nemoralnemu življenju brez zakona.

6. Zahtevamo za nie priznanja polnih dražinskih doklad ter naknadno izplačilo vseh 50% odtegljajev.

Nadalje zahteva društvo, da se 25% dražinske doklade za dobo od 1. jun. 1920 do 1. okt. 1920 naknadno izplačajo.

Poverništvo UJU Ljubljana naj ukrene vse potrebno v dosegu teh upravičenih zahtev.

Ostala učiteljska društva naj sprejmejo slične predloge in jih čim preje upošlejo poverjeništvu UJU Ljubljana.

+ Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo dne 18. novembra 1920 v dekliški šoli v Slov. Bistrici. Pri otvoritvi zborovanja omenja predsednik tovariš Sabati da smo od našega zadnjega zborovanja doživeli razna razočaranja.

namreč izruba Koroške in Primorja. To sta žalostna pojava, ki globoko pretresujeta vsako narodno dušo. — Doživeli smo na tudi nekaj veselega. In sicer izvršeno ujedinenje vsega jugoslovanskega učitelstva v naši Uniji s poverjeništvom Ljubljana, potem izplačitev dražinskih doklad katere so nas rešile resnih težkih skrbi za obstanek. Rešenji gmotnih skrbi bomo lahko s tem večjo vneto vršili naše kulturno delo. Delajmo za ojačenje naše mlade lepe države. Sicer se ta nahaja še v začetnih težavah, a ima vse pogoje, da zraste in vzcvete. Mnogo je ležeče na nas, da se čim preje oiači in krepko razvijemo. Ko se na bode čutila dovolj močno, bode potegnila k sebi vse brate, ki še danes leče pod tujim jarmom. Da se to zvedi v nedolgi bodočnosti namo neomajno. Torej kvišku srca klub doživljenim razočaranjem!

Nato pozdravi najprisrčneje v lepem številu zbrane člane, posebel pa še dva člana, namreč tovariša Komposta in tovarišico Turnaj ki sta prvič v naši sredini in tovarišico Leben, ki je zopet prišla v naš okraj. Svojo odsotnost niso opravičili tovariši: Samprl, Tomažič, Pouh st., Pouh ml., Lešnjak, Fabič in tovarišice Robar, Soršak in Fisolič. Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja, ki se nelpremenjen odobri. Nato so se obravnavale stanovske zadeve. Predsednik priporoča pristop k društvu: »Učiteljska samopomoč«. Kot poverjenik za to društvo se izvoli tovariš Babšek.

Razgovarjalo se je dalje o nameravani ustanovitvi obveznih konsumnih društvih za državne uradnike v Jugoslaviji. Pri daljši debati se je tozadevno konstatiralo, da so pačilni prispevki previsoki in da bode učitelstvo na deželi radi velike oddaljenosti od zadrug imelo malo koristi. Definitivnega se zato ni nič sklenilo, ker se hoče počakati na potek te zadeve.

Priporoča se naj se spomni vsak član »Učiteljskega konvikta« in »Rezervnega sklada UJU«.

Splošno se je izražala nezadovoljnost, da še celo stanovski list preveč naglašala naše povišane denarne prejemke, kadar se obrača na učitelstvo, da prispeva v ta ali drugi namen.

Sklenilo se je, da bode učiteljsko društvo pristopilo z enim deležem k »Tovarnici učil«. Ta znesek se bode enakomerno razdelil med vse člane.

Tovariš Brlež javi kot delegat pri delegacijskem zborovanju Zaveze v Mariboru, da nima k natančnemu poročilu o tem zborovanju v »Učit. Tovarišu« nič dostaviti.

Potem nam je tovariš Karbaš podal natančno učno snov sedanjega zemlepisnega pouka za višjo stopnjo. Povdarnjal je da moramo učence seznaniti tudi z našo neodrešeno domovino. Na pouk nam bode križev pot, ki naj uči učence, da bomo le z treznostjo in delavnostjo dosegli naš cilj — osvobodjenje naših bratov. Predsednik se mu za marljivo sestavljen referat v imenu vseh srčno zahvali.

Pri slučajnostih se naprosi zastopnika učitelstva pri okrajnem šol. svetu, naj se pri sebi informira o postopanju pri kaznih za šolske zamude. Denarna globa naj pripada vsa krajnemu šolskemu svetu, poraba polovičnega zneska za učiteljice ročnih del je poniževalna.

Določilo se je, da bode prihodnje zborovanje drugi četrtrek meseca januarja v Slov. Bistrici.

Ker je bil neovodila odsoten, je izostala nevská vala.

Potem je predsednik zaključil zborovanje, zahvaljujoč se za obilno udeležbo in želeč, da bi se prihodnjega zborovanja udeležili polnoštevilo.

Nato se je obravnavala v odboru stanovska zadeva nekega člana.

+ Učiteljsko društvo za celjski okraj je zborovalo 11. t. m. v mestni osnovni šoli ob skoraj polnoštevilo udeležbi. Predsednik tov. Sivka pozdravi zborovalce, ki so se zbrali prvič v novem šolskem letu okrepčani ter osveženi na duhu in telesu, želeč jim, da bi rodilo delovanje na šolskem polju v tekočem letu stoteran sad.

Od zadnjega zborovanja so se izvršile velike premene. Ustanovila se je v naši prestolici ponosna stavba UJU, v kateri je združeno vse učitelstvo naše domovine v močno falango, ki bo delovala v prid šoli in mladini. Ključemo tej najštevilnejši organizaciji v naši državi, naj se razširja, raste in cvete v blagor našemu stanu.

Tovariš predsednik se spominja umrlega tovariša Ožbald Pustiška, katerega je pred kratkom nemila smrt izrgala iz naših vrst. Njegovega pogreba so se vsled poznege obvestila udeležili le nekateri bližnji tovariši, katerim se izreka v imenu društva prisrčna zahvala. V znak iskrenega sočutja se vzdignejo tovariši s prostorov ter mu zakličejo trikrat »Slava«.

Čestita se tovarišu Wudlerju, tovarišici Pristovskovi ter tovarišici Fridlovi povodom vstopa v zakonski raj ter se jim želi mnogo sreče.

Glede poravnave članarine se opozarja učitelstvo, da se ima druga polovica društvenine in prispevek za Jug. Mat. (skupaj 84 K) poslati do 1. dec. t. l. potom na šolska vodstva razposlanih poštinih položnic tov. Wudlerju v Celje. Tovariši, ki so vstopili začetkom tega šolskega leta, plačajo pri prejšnjem društvu, novinci pa so od plačevanja vsakršnega prispevka za to leto oproščeni. Predlaga se tudi zvišanje članarine za prih. leto.

Nato poroča tov. predsednik o najvažnejših točkah delegacijskega zborovanja v Mariboru, tov. Voglar pa nam poda nekatere interesantne slike izza potovanja ob priliki ustanovitve UJU v Beogradu. Obema tovarišema je sledilo učitelstvo pozorno in z velikim zanimanjem. Hvala jima!

Tov. Fr. Brinar, ki se vsled obolelosti ni mogel udeležiti današnjega zborovanja, svetuje, naj bi se naša društvena pravila v nekaterih točkah temeljito predrugačila. Obenem prilaga nekatere izpremembe, ki so bile enoglasno in z odobravanjem sprejete. V svrhu predrugačenja društvenih pravil se izvoli odsek, ki bo v najkrajšem času predelal društvena pravila. V odsek se izvolijo tov. Blizjak, Brinar Fr. in Voglar.

Prihodnja točka dnevnega reda je bil razgovor o osnutku zakona o narodnih šolah. Referent tov. Gobec se je uvodoma dotaknil vprašanja knjižnic za šolsko, kakor tudi za šoli odraslo mladino, kojih ustanovitev in vzdrževanje pogrešamo v okviru novega zakona. Glede ustanovitve knjižnic se sprejme predlog tov. nadzornika, ki svetuje, naj se v to svrhu izvoli odbor, ki bi se pečal s to velevažno nalogo. V ta odbor se naj povabi kmet. nadzornik Goričan. Po živahni debati, v katero je poseglo mnogo tovarišev, so se sprejeli nekateri izpremenjalni predlogi. Tov. predsednik se referentu za predavanje prav iskreno zahvali.

Končno se sprejme resolucija predlagana od tov. ravnatelja Brinarja:

O načrtu zakona o narodnem šolstvu so predložili na višja mesta v Ljubljani svoje mnenje razna uč. društva in posamezni učitelji. Iz teh referatov pa so se vrgli v javnost nekateri stavki, izrgani iz celotnih poročil in zlohotno zaviti, ter so se uporabili za napade na dotične poročevalce. Pričakujemo od vodstva naše stanovske organizacije, da bo — kolikor je v njeni moči — preprečevala, da bi se na stvarna poročila odgovarjalo z osebnimi napadi.

Za poverjenico Šolske Maticе je bila določena tovarišica Žen Berta iz mestne dekliške šole v Celju. Publikacije za leto 1920 se še dobijo pri prejšnjem poverjeniku tov. Gobcu v Celju.

Prisrnodnje zborovanje (občni zbor) se vrši dne 6. jan. 1921. Na svidenje — polnoštevilo!

+ Zborovanje učit. društva za Prekmurje 6. t. m. v Murski Soboti je prav lepo uspelo. Učitelstvo se zaveda velike važnosti svojega strokovnega društva, kar je pokazala udeležba, posebno pa še razveseljivo dejstvo, da je tega dne pristopilo zopet 27 novih članov. Otvoril je zborovanje predsednik tov. Požegar, ki je pozdravil navzoče, posebno pa še novo došle člane. Na znanje se je vzel zapisnik prejšnjega zborovanja. Na ponovno vprašanje glede zborovanja v Beltincih se sklene, da se zadeva uredi pri prvem prihodnjem zborovanju, kjer se bodo vršile nove volitve. Tov. Vojsk, referent za kmetijstvo, je nato predaval o važnosti kmetijstva in učitelju kot kmetijskem učitelju. Predavanje je vzbudilo dosti zanimanja in živahno debato, na kar so se sprejeli sledeči predlogi: 1. Z ozirom na izrazit agrarni značaj naše države naj se preuredijo vsa učiteljska v tem smislu, da bode pouk v kmetijstvu, teoretičen in praktičen, eden izmed glavnih predmetov. 2. Kmetijski pouk na vseh moških učiteljskih naj podučujejo izprašani strokovnjaki, na ženskih učiteljskih naj se vpelje obvezen pouk iz gospodinjstva.

3. Za višje org. šole, t. j. od 4. razreda naprej, naj se priredijo posebne šol. knjige z ozirom na kmetijstvo. 4. Kmetijsko - nadalj. tečaj naj se uvedejo povsod kot obvezni in jih naj država materijelno podpira. 5. Na teoretičen in praktičen pouk kmetijskega stanu v šoli in izven šole naj se v bodoče obrača čim največ pozornosti.

V razpravo je prišlo zopet vprašanje šol. zemlje. Po živahni debati se je ugotovilo, da nima noben obč. odbor pravice odvzeti šolam zemlje, agrarna reforma pa naj bi skrbela, da dobi vsaka šola minimum dva orala zemlje. Praktičen kmetijski pouk naj bi se vršil, a zemljo hočejo šolam odvzeti!

Zanimanje je vzbudila grafična metoda pri jezikovnem pouku, o kateri je govoril tov. Požegar. Le še več takih zanimivih, poučnih predavanj!

Govorilo se je o zamudah in o verskem poduku na šolah. V obeh slučajih je položaj isti kot je bil, zato želi učitelstvo ureditve.

Radi protipostavnega nastopanja nekaterih učnih moči, ki poučujejo še vedno madžarsko, se stavijo različni predlogi. Gosp. nadzornik pojasnjuje, da je v Prekmurju 16 madžarskih in 3 nemško šole, kjer se mora učiti od tretlega šol. leta naprej madžarsčina ozirom nemščina, drugod so pa šole čisto slovenske. Če bi se kdo od učitelstva ne ravnal po določilih, naj pride v disciplinarno preiskavo. Odč. Cerjak pripoveduje k temu zanimiv slučaj, da se je pri njej oglašila deputacija, zahtevajoč pouk v madžarsčini, kar se baje vrši v Vučji gomili, Križovcah in Píroncih. Učitelstvo sklene, da se pošlje civilnemu komisariju prošnja, naj zadevo preišče in če treba dotične učne moči kaznuje.

Predlog glede učit. knjižnice se odloži do drugega zborovanja. Ker je ukinjen civ. komisarijat kot začasna institucija, sklene učitelstvo predlagati, da se ukine tudi šol. svet, nakar naj se izvoli pravilni okrajni šolski svet kot je drugod.

Med zborovanjem sta se potrudili gdč. Vranjek in Stanetič, da sta pobirali prispevke za Učit. konvikt in rezervni sklad. Obenem se je plačal delež za tvornico učil. Tov. Sadar je stavil predlog, da naj vsaka šola vzame eden ali več deležev tvornice učil. Predlog je bil zelo na mestu, a izvršiti bi ga mogle le malokaterne šole, ker se še za najpotrebnejše težko dobi sredstev.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Med zborovanjem sta se potrudili gdč. Vranjek in Stanetič, da sta pobirali prispevke za Učit. konvikt in rezervni sklad. Obenem se je plačal delež za tvornico učil. Tov. Sadar je stavil predlog, da naj vsaka šola vzame eden ali več deležev tvornice učil. Predlog je bil zelo na mestu, a izvršiti bi ga mogle le malokaterne šole, ker se še za najpotrebnejše težko dobi sredstev.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

Zadovoljno se je razšlo učitelstvo, kajti zborovanje je v vsakem oziru dobro uspelo. Vsak član je lahko videl, da ni namen društva razdirati ampak zidati in popravljati. Za prihodnje zborovanje se je določil dan 8. jan. 1. 1921. v Murski Soboti.

potrebuje, da more zastopati interese koroškega učitelstva nemudoma naslove vseh koroških učiteljev in učiteljic, bodisi da stanujejo na Koroškem ali izven Koroške. Javite takoj naslove! Odbor. Peter Močnik, nadučitelj, Prevalje.

— Učite se srbohrvaščine na podlagi učnih listov, ki obsegajo srbsko-hrvatsko-slovensko čtivo s tolmačem in slovnico, ki so vseskozi strokovno, praktično in lahkoumevno izdelani in katerih prvi dve številki sta ravnokar izšli. — Te učni listi se naročajo pri g. Josipu Christof, ravnatelju zasebnega učnega zavoda v Ljubljani, Domobranska cesta 7. — Celoletna naročnina znaša 60 K.

— Slovenska Šolska Matica. Poverjenike in poverjenice prosimo, da se požurijo z nabiranjem članov. Vsled odborovega sklepa znaša članarina na leto 8 dinarjev (32 K); za dijake znaša članarina 5 din. (20 K); ustanovniki morajo doplačati 5 din. za leto 1920. Poverjeniki, ki so pobrali članarino po 20 K, morajo pobrati še doplačilo po 12 K. Ustanovnina znaša v bodoče 200 dinarjev. Za leto 1920. bo izdala S. Š. M. te-le publikacije: 1. Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v osnovni šoli. Za učiteljska priredil Fr. Pink. — 2. Dr. Ljudevit Pivko in Adolf Schaub: »Telovadba. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sestavu.« — 3. Letopis, ki bo objavil oceno delovanja H. Schreinerja, Iv. Macherja in Iv. Krulca. Poleg tega pa še »Podrobni učni načrt za telovadbo«. — Imenik članov in seznam izdanih knjig bo izšel v posebni knjigi.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob Pesnici 30 K. — Minka Lešnjakova iz Banjaloke pri Kočevju 12 K. — Klementina Piki iz Zaloga pri Komendi 10 K. — Belič Pavla iz Borovnice 10 K. — Vekoslav From iz Sp. Kungote 20 K. — Učitelstvo iz Zgornje Poljskave 60 K. — Učitelstvo v St. Vidu pri Grobelnem (Stritar, Pogačnik, Lecker, Lavrač) 40 K. — Mira Maurinova iz Kočevske Reke 10 K. — Ferdo Wigele 20 K, Marija Einspieler 15 K, Lavrič Franja 10 K, Gradišar Angela 10 K, Eckert Franja 10 K, Črne Slavoj 10 K, Bartol Ivan 10 K, Likar Leopold 10 K, vsi iz Loškega potoka. — Današnja zbirka 327 K; uspeh darovanja do današnjega dne 4487.50 K. Darovanje se bo nadaljevalo do 8. decembra. Prkrite k darovanju vsi, ki ste učitelji (ice) po poklicu in vam bje srce za učiteljske sirote.

— Članarina in darila za učiteljsk. konvikt. Božo Račič 20 K, Mici Fabjanova 20 K, oba iz Adlešič pri Metliki. — Franja Pucova iz St. Jurija ob

cej reden obisk, a hujskači so bili na defu in ljudstvo je začelo govoriti, da bo v nedeljo revolucija proti petrazrednici. In res! Po maši dne 17. oktobra stopl na oklicni kamen pri cerkvi najhujši hujskač in kriči: Protestiramo proti razširjenju šole, učiteljstvo itak nič ne dela, plače pa vleče vsak več kot sto kron na dan, mi jih pa moramo plačevati!

V tem stopl slučajno voditelj pred šolo in cela ruma, več kot sto ljudi s hujskačem na čelu se navali proti njemu. Hujskač stopi predenj in kriči: »Zdaj vas vprašamo, kdo je dovolil petrazrednico? Mi je nečemo in je ne bomo imeli. Vmes so kričali drugi in govorili: »Vi ste naši hlapci, naše sluge, mi vas plačujemo in delati morate, kakor mi hočemo. Samo postopate. Šola je naša, mi smo Avstrijci, nočemo Srbijancev, če ste Srbijanci, pa pojte! Če ne, zapremo šolo!« Vseh drugih psovč je bilo preveč, da bi jih bilo mogoče navesti.

Ta napad na voditelja je bil naznanjen okr. šolskemu svetu. Čez štiri tedne dobi šolsko vodstvo v odgovor obvestilo, da se razpiše na pri- tožbo kmetov proti petrazrednici obravnava za židajše novega šolskega posloplja, češ, da oni zahtevajo, naj se izvrši razširjenje šole tedaj, ko bo pet šolskih sob na razpolago. Ta obravnava je bila razpisana za soboto 20. novembra t. l. Prejšnjo nedeljo po maši pa stopl že prej navedeni hujskač zopet na oklicni kamen in pozove: »Kmetje, v soboto ob 1. uri vsi v šolo!«

Med tednom so se ponovno čule groznje, vsled česar je voditelj poročal šolski oblasti, da bi bila pri obravnavi morda potrebna asistena.

Nestrpno je čakalo učiteljstvo sobote, v nadi, da dobi s posredovanjem oblasti zadoščenje za prestano zasmeševanje in zbadanje.

V soboto dospo član okrajnega šolskega sveta. V šolski sobi se tare par sto ljudi, mnogi izmed njih s palicami. Šolski voditelj hoče pisati zapisnik. Med obravnavo nastane med množico zopet krik, da učiteljstvo nič ne dela, da sam postaja itd. Voditelja, ki ugovarja, nažene množica s palicami iz sobe češ: »Šola je naša, tebe ne maramo«. K učiteljici, ki je stala pred stanovanjem, reče neki kmet mimogrede: »Praviš, da vas bodo pretepli in nagnali ter šolo zaprli«. Razprava se radi hrupa in krika ni izvršila in zastopnik oblasti je razočaran odšel, rekoč, da bi sploh ne bil prišel, če bi vedel o poročilu voditeljevem glede prvega nastopa. Preden so se kmetje razšli, so se dogovorili, da bodo pošiljali otroke v šolo tako, kot so jih v trirazrednico, in da je vsak, kdor dela drugače, izdajica. V šolskem posloplju pa je ostal še oni dvakrat navedeni hujskač s tremi osebami, vdrl ž njimi v I. razred, kjer je bil popoldanski pouk, z besedami: »Zdaj bomo vedeli, kako se v šoli učijo. Otroka, ki je stal za kazen zunaj, je poslal v klop, kričal, da je šola naša, in na drugi poziv učiteljice, naj zapusti sobo z besedo »Hudič!« odšel.

V soboto je odšel šolski voditelj k višjemu šolskemu svetu poročati in prositi za premeščenje.

V ponedeljek 23. novembra je bilo prav malo otrok v šoli in vsi so prišli eno uro prepozno. Bilo je pač kratko pred viharjem!

Zvečer okoli devete je bila voditeljeva gospa s štirimi nedoletnimi otročički že pri počitku. Moža še ni bilo domov. Tudi učiteljci, ki stanujeta v istem posloplju, sta počivali. Kar nastane silen žvenket šip. Hipoma so bila razbita v voditeljevi sobi vsa okna, kmetje so vdrl v šolo s koli ali drugim orodjem, kar bo dognala preiskava. Gospa in otroci zakriče! Takoj nato so začeli padati strel v voditeljevo spalnico in v kuhinjo obeh učiteljic, v kateri sta se navadno v tem času mudili. Merilo se je tudi v spalnico, kar kažejo znaki po zidu. Obe sobi sta polni dima in svinčeni drobel leže po tleh. Mati zbegana tišči otroke v postelje, da ne bi jih kaj zadelo, učiteljci se razburjeni oblačita med streljanjem in hitita pomagat materi prenašat otroke v zadaj ležeči prostor.

Po vasi so ljudje že bdeli, čuli strele in žvenketanje oken, a nikogar ni bilo na spregled. Le dva moža sta se zavzela za napadene ženske! Eden je čul v hiši vso noč, drugi pazil, če se napadalc vrnejo. Drugo jutro sta učiteljici službeno mesto, telesno k sreči nepoškodovani, a s kakimi živci, to veste sami najbolje. Odhod sta brzojavno naznanili šolski oblasti. Za slovo so se jima ljudje porogljivo muzali, češ, pa le gredo Srbijanci.

Eden izmed dveh mož, ki sta stražila ženske, je žalosten rekel: Sram me je, da se je dogodil na Dolini tak škandal.

Mi pa pravimo: Žal nam je žrtev, kajti pravih krivcev, očetov zločina, ne bo dosegel prst pravice!

Še živi duh Sušteršičev v Sloveniji!

Nastaja vprašanje, kdo je odgovoren za ta dejanja? Glavni krivec ostanejo vedno skriti! V prvi vrsti so teh dejanj krivi brezvestni protidržavni hujskači, ki so ljudstvo nahujskali; v drugi vrsti je pa temu kriva še v večji meri državna oblast, ki je bila opozorjena na to gibanje in ni pravočasno ukrenila vsega, da se tako gibanje in sramota za Slovenijo in je hkrati kulturni škandal v državi.

Kakor čujemo, okrajni glavar niti ni hotel sprejeti učiteljstva, ki mu je prišlo poročati o dogodku. Gospoda glavarja opozarjamo, da je uč-

teljstvo po členu 33. zakona o nar. šolah z dne 23. julija 1919 državno uradništvo in ga je primoran ščititi.

Za vsa ta dejanja, ki so očito žalila tudi decorum učiteljskega stanu, je o prvi vrsti odgovoren okrajni glavar in bo učiteljska organizacija storila vse korake, da dobi zadoščenje za ta zločinski čin, ki se je dogodil nad članu učiteljskega stanu.

Približno, da se taki slučajji ponavljajo in okrajni glavarji še niti v enem slučaju niso nastopili v obrambo učiteljstva.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne v Ljubljani“, Frančiškanska ulica št. 6.

Fr. Rojec: Tónčkove sanje na Miklavžev večer. Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih. Vpodobila J. Erbežnik in Fr. Rojec. Založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Knjiga ima 128 str., 10 podob, dodatek z glasbenimi točkami in stane lično vezana 20 K. Kakor se lahko vsak sam prepriča po dobrohotnem pregledu knjige, se je založništvo jako potrudilo, da je preskrbelo knjigi kar mogoče lepo opremo. Tisk in posnetek risb sta za sedanjte čase vzorná. Knjigi pa se je vkljub velikim stroškom odmerila tako nizka cena, da bodo mogli tudi manj imoviti ljudski sloji z njo razveseliti svoje otroke, ki jim je v prvi vrsti namenjena. Knjiga vsebuje izvirno Miklavževo povest v verzih in v dramatski obliki. Ta posebnost daje knjigi višjo vrednost, ker se more zdaj Miklavževa povest pokazati tudi z odra slovenski mladini in njenim ljubiteljem. Igra je že preizkušena po uprizoritvi ter vsestransko odobrena po priznanjih veščakih. Primerna je ševeda le za večja mesina gledališča, a kod čtivo dobro došla našim malčkom v mestnih palačah in vaških kočah. Saj se nam iz nje med mnogimi mičnimi prizori iz slovenskega življenja prikazuje pravi in cel sklovenski sv. Miklavž. Miklavžev god je najzanimivejši in najveselejši praznik za mladino; napravlja pa tudi staršem in mladimoljubom obilo radosti. Sv. Miklavž je med Slovenci in sploh med Slovani jako čislan svetnik. To izpričujeja imeni zadnjega ruskega carja in zadnjega črnogorskega kralja. Tudi premnogo slovenskih Miklavžev ter hrvatskih in srbskih Nikolajev nam daje dokaz o priljubljenosti tega dobrotljivega svetnika med Jngoslovani. Živa potreba je torej poklicala to knjigo v življenje; ker do sedaj take še nismo imeli, je upati, da bo odslej dobro služila svojemu namenu v vseh ozirih, dokler ne bo dobila boljše naslednice. — Pričujoča knjiga je prva slovenska igra s podobami. Slovenska mladina naj upazuje dejstvo, da se je ravno zanjo priredil ta izredni Miklavžev dar v teh težkih časih s tisto požrtvovalno skrbnostjo in s tisto mladostno vneemo, ki jo občutijo vsi blagi roditelji ter njih dobri otroci o priliki Miklavževega godu. Vsak narodni in mladinski praznik pa najsijajnejše proslavimo z gledališko predstavo. Zdaj imamo primerno igro tudi za prelepi Miklavžev večer v tej novi mladinski knjigi. Deset skrbno izbranih in izgotovljenih podob izrazito dopolnjuje in pojasnjuje tehnični in duševni del igre. Naslovnó podobo in tri vinjete, ki kažejo ob pričetkih dejanj oder in prvi nastop oseb v dotičnem dejanju, je narisal avtor igre sam, a drugih šest slik je izvršil znani mladinski risar Erbežnik. To je cela igra v 3 dejanjih. Ona, ki je izšla leta 1916. v »Zvončkus«, je okrajšana v dve dejanji in je najlepše 2. dejanje izpuščeno. Tudi drugače je igra močno predelana in popravljena. — Ta nova mladinska knjiga bo brezdvomno jako lep in primeren književni dar slovenski mladini za Miklavžev god in Božič. Zaradi tega knjigo toplo priporočamo.

Listnica uredništva. Fr. W. v R.: Spis preletl; priobčimo ga čimpreje.

ZA REZERVNI SKLAD UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Prostovoljni organizacijski davok. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LXVI. izkaz.

Po 250 K: Člani učit. društva za cerkniški in ložki sodni okraj zbrani na učit. zborovanju v Grahovem. — Posnemanja vredno! — Po 100 kron: Primorsko učiteljstvo v Ljubljani. Darovali so: Kristina Doljakova in Režika Pipanova à 20 K, Marija Pleškova, Ana Perinova, Milka Zavrtnikova, Lojzka Podbrščekova, Ana Jugova, Ida Strajnarjeva ter Gregorič Vinko à 10 K. — Domovina, zvesto mislim nate! — Po 95 K: Učiteljstvo v Loškem potoku. Darovali so: Wigele Ferdo 20 K, M. Einspielerjeva 15 K, Franja Lavričeva, Angela Gradišarjeva, Franja Eckertova, Bartol Ivan, Likar Leopold ter Tšcherne Slavoj à 10 K. Po 80 K: Šolsko vodstvo — Kostanjevica, Dolenjsko. Prispevali so à 10 K: Kobanova, Kalanova, Bučarjeva, Hladnikova, Žilndrova, Brodnik, Pavčič in Zagora. — Po 50 K: Učiteljstvo — Semič. Darovali so à 10 K: Erznova, Možina, Gande - Trefalt, Razpotnik Albin ter Jurečič iz Strekljevca. — Po 40 K: Račič Bo-

žo in Mici Fabjanova - Adlešič. — Po 40 K: Šolsko vodstvo — Špitalič pri Motniku. Poslali sta à 20 K: Pavla Pistotnik - Bergantova ter Miha Malenškova. — Po 20 K: Mahorčič Božo — St. Vid p. Vojnik; Eržen — Podgorje pri Sevnici. — Po 10 K: Pavla Beličeva — Borovnica ter Mira Maurinova — Koč. Reka. — Današnji izkaz 725 K. Prej izkazanih 27.498 K. Skupaj 28.223 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in založba UJU. — poverjeništvu Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Zahvala.

Vsem, ki so pokojni učiteljici in mamici MARI HREN roj. PAVLIČ izkazali zadnjo čast, osobito g. okr. šol. nadzorniku Hinko Schell-u, ki se je od nje poslovil v ganljivem govoru, izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

Žalujoči rodbini Hren-Pavlič.

Izšle so:

„Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Priredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18.—

Otroški oder Drugi predelani natls. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtec in ljudskih šol. Broš. K 16.—

Namen, razvoj in organizacija obrtnege in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—

Od 1. d. cembra t. l. vse knjige za 20% ceneje. Za Miklavža in Božič!!

Najprimernejša darila otrokom so mladinske knjige. V ta namen priporoča Učiteljska knjigarna v prvi vrsti one mladinske spise, ki jih je založilo „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“, in sicer: Engelbert Gangl: Spisi za mladino, I, II, III, IV, V, VI. zvezek po K 12.— Andrej Rapčič: „ I, II, III, V, VI. zvezek po 12.— Mišjakov Julče: „ I, II, III, IV, V, VI. zvezek po 12.— Ivo Trošt: Moja setev. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12.— Pav. Flerč: Iz mladih let. Spis za mladino, I. in II. zvezek po 12.— Babica pripoveduje. Spis za mladino po 12.— Marko Šenjanin: Slovenski Robinzon 15.— Nadalje: Rab. Tagore: Povestice 12.— Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi 30.— Cvetko Golar: Prelepa Vasiljica 12.— Bob za mladi zob (pesmice) 12.— Dr. Ivan Lah: Dore 10.— Oton Župancič: Sto ugank (pesmice) 3.— Razen tega vse šolske potrebščine, kakor zvezke in risanke lastnega izdelka, svinčnike, peresnike, peresa, radirke, vse po najnižjih cenah. — Šolske pušice (peresnice) po K 5.—, 6.—, 8.40. 9.—, 25.—, 30.—.

V zalogi je tudi nadalje:

Ročni zapisnik, obsega koledar, plače stalnega učiteljstva, na ljudskih in meščanskih šolah, draginjske doklade, službena doba, upokojitev, šolstvo v Sloveniji, kolkovno lestvico, poštni tarif. Cena izvodu za 100 učencev K 12.—, za 150 učencev K 14.—.

Šolski list. 1. številka I, II. in III. stopnje je pošla, II. stopnja 3. številka je izšla pravkar, stane 14 kron.

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12kron.

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gremialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

„Efesin“

črnilni ekstrakt

tovarna FRANC SCHÜLLER, Amstetten pravkar dospel. — Cena za 1 kg za 40 litrov Ia črnila 308 kron — franko.

Predvojna kakovost.

Rudolf Cotič, Vrhnika.